

Uz Sākumlapu > ... > Jūsu Tiesības > Noziedzīgos Nodarījumos Cietušie > Cietušo Tiesības (katrā Valstī) > 1.
MANAS TIESĪBAS NOZIEDZĪGA NODARĪJUMA IZMEKLĒŠANAS LAIKĀ

1. MANAS TIESĪBAS NOZIEDZĪGA NODARĪJUMA IZMEKLĒŠANAS LAIKĀ

Kam un kā varu ziņot par noziedzīgu nodarījumu?

Kā varu uzzināt par iestāžu rīcību pēc tam, kad esmu paziņojis par noziedzīgu nodarījumu?

Kāds var būt mans statuss noziedzīgā nodarījuma izmeklēšanā?

Kādas ir manas kā liecinieka tiesības?

Esmu nepilngadīgs. Vai man ir papildu tiesības?

Kādu informāciju noziedzīgā nodarījuma izmeklēšanas laikā varu saņemt no policijas vai cietušo atbalsta organizācijām ?

Vai varu saņemt juridisko palīdzību?

Kā varu saņemt aizsardzību, ja esmu apdraudēts?

Kādus pakalpojumus un palīdzību varu saņemt noziedzīga nodarījuma izmeklēšanas laikā?

Vai iespējams panākt izlīgumu/samierināšanu vai uzsākt mediāciju starp apsūdzēto un mani?

Kā turpināsies manas lietas virzība pēc izmeklēšanas beigām?

Vai drīkstu iesniegt sūdzību, ja manu lietu izbeidz bez izskatīšanas tiesā?

Esmu ārvalstnieks. Kā tiek aizsargātas manas tiesības un intereses?

Papildinformācija

Kam un kā varu ziņot par noziedzīgu nodarījumu?

Par noziedzīgu nodarījumu varat ziņot vietējai policijai, vēlams apgabalā, kur noticis noziedzīgais nodarījums. Ārkārtas situācijās ar policiju vienmēr varat sazināties, piezvanot uz tālruņa numuru 112. Ja gadījums nav steidzams, varat doties uz tuvāko policijas iecirkni. Policijas iecirkņu adreses ir norādītas vietējo policijas spēku tīmekļa vietnē [nīderlandiešu](#) un [franču](#) valodā.

Ja esat Beļģijas pilsonis vai Beļģijas pastāvīgais iedzīvotājs (piemēram, jums ir piešķirta pastāvīgās uzturēšanās atļauja), tad par atsevišķiem mazāk smagiem nodarījumiem (piemēram, vandalismu, maza apmēra zādzībām no veikaliem un velosipēda zādzību) varat paziņot tiešsaistē [nīderlandiešu](#), [franču](#) vai [vācu](#) valodā. Turklāt jebkura persona, tai skaitā tūristi, var paziņot par noziedzīgiem nodarījumiem, kas saistīti ar internetu, tiešsaistē, izmantojot tam speciāli paredzētu tīmekļa vietni, kas ir pieejama [nīderlandiešu](#), [franču](#), [vācu](#) un [angļu](#) valodā.

Par atsevišķiem nodarījumiem var saukt pie atbildības tikai tad, ja cietušais iesniedz sūdzību (piemēram, vajāšanu, goda vai cieņas aizskaršanu).

Jums nav par noziedzīgu nodarījumu jāpaziņo uzreiz, taču jūsu interesēs ir to darīt, lai ļautu policijai pēc iespējas ātrāk iegūt detalizētu informāciju par noziedzīga nodarījuma faktiem un apstākļiem, kā arī par jebkādu jums radīto kaitējumu vai aizskārumu. Jums būtu jāņem arī vērā, ka pēc noteikta laikposma (noilguma termiņa) iestādes vairs nevarēs veikt kriminālvajāšanu par nodarījumu. Noilguma termiņš ir noteikts likumā, un tas ir atkarīgs no

noziedzīga nodarījuma veida (no sešiem mēnešiem līdz piecpadsmit gadiem).

Policija jūs nopratinās un sagatavos oficiālu ziņojumu. Nopratināšanas laikā jums ir virkne tiesību, kuras būs piemērojamas arī turpmāk, ja jūs vēlāk sniegsiet vēl vienu liecību. Neatkarīgi no tā, vai jūs nopratina kā cietušo vai kā liecinieku, policijas darbinieks pirms nopratināšanas jums paskaidros, ka:

- jūs varat pieprasīt, lai visi jautājumi un atbildes tiktu pierakstītas jūsu vārdiem;
- jūs varat pieprasīt, lai tiktu veikta konkrēta izmeklēšanas darbība vai tiktu nopratināta konkrēta persona;
- jūsu liecības var izmantot tiesā kā pierādījumus;
- jūs varat saņemt savas nopratināšanas protokola kopiju. Kopiju varat lūgt nopratināšanas beigās. Parasti to izsniedz uzreiz.

Ja nerunājat procesa valodā, policija nodrošinās tulka pakalpojumus; tulku nevajadzēs, ja policijas darbinieks spēs pierakstīt jūsu teikto jūsu valodā vai lūgs jūs pierakstīt jūsu izteikumus jūsu valodā.

Jūsu sūdzība tiks iekļauta oficiālajā ziņojumā, kurā var iekļaut šādu informāciju:

- jūsu vārdu un uzvārdu, adresi, tālruņa numuru un jebkādu e-pasta adresi;
- informāciju par noziedzīgo nodarījumu — kas ir iesaistītās personas, kur, kad un kas ir noticis, kā noziedzīgais nodarījums ir jūs ietekmējis;
- jebkura liecinieka kontaktinformāciju;
- iesaistīto personu aprakstu, tai skaitā augumu, miesas būvi un apģērbu; noderīga ir arī informācija par personas vecumu, matu krāsu un griezumumu, akcentu un īpašām pazīmēm, piemēram, kārpām, rētām, tetovējumiem vai dzimumzīmēm;
- informāciju par visiem jums nodarītajiem miesas bojājumiem (ārsts var jums izsniegt medicīnisku sertifikātu, kuru jūs varat iesniegt policijā pat vairākas dienas pēc tam, kad sniedzāt sākotnējo ziņojumu); varat arī lūgt, lai jūsu ārsts izsniedz jums darbnespējas lapu;
- informāciju par jebkādiem citiem mantiskiem zaudējumiem (ir noderīgi sagatavot šādus zaudējumus apliecinošas fotogrāfijas).

Nopratināšanas laikā varat arī norādīt, vai jums vajag jebkāda veida praktisku, sociālu, psiholoģisku vai juridisku palīdzību.

Jums būtu jāiesniedz policijai jebkādu dokumentu kopijas, jo dokumentu oriģināli jums var būt nepieciešami vēlāk, piemēram, sazinoties ar apdrošināšanas sabiedrību.

Ja esat cietis no seksuālas vardarbības, jūs tiksiet nopratināts īpašā telpā, kurā tiks nodrošināts nepieciešamais privātums.

Lielākajā daļā gadījumu policija nosūtīs oficiālo ziņojumu (*proces-verbaal/procès-verbal*) prokuratūras dienestam (*parket/parquet*). Prokurors lems, vai policijai ir vai nav jāsāk izmeklēšana. Šo izmeklēšanu var veikt vai nu prokurors (*procureur des Konings/procureur du Roi*) – šādā gadījumā tā būs standarta izmeklēšana (*opsporingsonderzoek/enquête pénale*) – vai sarežģītākos gadījumos vai gadījumos, kuros ir nepieciešams veikt personas tiesības ierobežojošākus pasākumus, to var veikt izmeklēšanas tiesnesis (tiesas veikta izmeklēšana *gerechtelijk onderzoek/instruction judiciaire*). Atsevišķos gadījumos policija var pati nolemt veikt izmeklēšanu un nosūtīt visu lietu prokuratūras dienestam turpmākas rīcības veikšanai (policijas izmeklēšana – *ambtshalve politioneel onderzoek/enquête policière d'office*). Par vairākiem mazāk smagiem noziedzīgiem nodarījumiem (piemēram, velosipēda zādzību) un atkarībā no lietas apstākļiem (piemēram, ja nav ziņu par vainīgo personu) policija sagatavos vienkāršotu oficiālo ziņojumu (*vereenvoudigd proces-verbaal (VPV)/procès-verbal simplifié*). Šis vienkāršotais oficiālais ziņojums paliks policijas iecirknī, un to nepārsūtīs prokuratūras dienestam. Katru mēnesi visu sagatavoto vienkāršoto oficiālo ziņojumu sarakstu pārsūta prokuroram, un tādējādi viņš uzzinās par jūsu lietu. Ja kļūs zināma jauna informācija, kam var būt nozīme lietā (piemēram, ja tiek identificēta vainīgā persona), oficiālais ziņojums tiks nosūtīts prokuroram un policija jums par to paziņos.

Kā varu uzzināt par iestāžu rīcību pēc tam, kad esmu paziņojis par noziedzīgu nodarījumu?

Pēc tam, kad būsiet paziņojis par noziedzīgu nodarījumu, jums izsniegs dokumentāru apliecinājumu par sūdzības iesniegšanu. Tajā būs iekļauts jūsu lietas atsauces numurs, policijas amatpersonas vārds, kas jums sniedza

palīdzību, un prokuratūras dienesta kontaktinformācija (ar ko varat sazināties, lai saņemtu turpmāku informāciju par jūsu lietu).

Ar šo dokumentu jūs tiksiet skaidri informēts par to, vai jūsu sūdzība tiks izskatīta kā standarta oficiālais ziņojums, policijas izmeklēšana vai vienkāršots oficiālais ziņojums.

Kāds var būt mans statuss noziedzīga nodarījuma izmeklēšanā?

Ja tiks veikta kriminālvajāšana un ja jūs nebūsiet veicis citus pasākumus, izņemot sūdzības iesniegšanu policijai, prokurors jūs informēs tikai par tiesas sēdes datumu, laiku un vietu.

Ja vēlaties saņemt informāciju par jebkādiem citiem pasākumiem, kas veikti saistībā ar jūsu sūdzību, jums ir tiesības reģistrēties kā aizskartajai personai (*benadeelde persoon/personne lésée*). Deklarāciju, ka esat aizskartā persona, varat iesniegt vai nu personīgi, vai ar advokāta starpniecību tai policijas amatpersonai, kura sagatavo oficiālo ziņojumu vai prokuratūras dienesta sekretariātā, vai policijas iecirknī, vai nosūtīt ierakstītu vēstuli prokuratūras dienesta sekretariātam. Līdz ar dokumentu, kas apliecina, ka esat iesniedzis sūdzību, jūs saņemsiet arī veidlapu šādas deklarācijas sniegšanai.

Kā aizskartā persona jūs saņemsiet rakstisku informāciju par prokurora pieņemtajiem lēmumiem (piemēram, lēmumu izbeigt lietu un šādas rīcības iemesliem vai lēmumu sākt tiesas izmeklēšanu) un izmeklēšanas sēdes datumu. Jums būs arī tiesības pievienot lietai jebkuru dokumentu, kuru jūs uzskatāt par vajadzīgu. Papildus tam jums būs tiesības ieskatīties lietas materiālos un saņemt to kopiju.

Ja vēlaties prasīt nodarītā kaitējuma kompensāciju vai iegūt citas tiesības, jums ir jāiesniedz prasība kā [civilprasītājam kriminālprocesā¹ \(burgerlijke partij/partie civile\)](#). Jūs to varat darīt, jebkurā procesa stadijā iesniedzot nepārprotamu paziņojumu vai nu personīgi, vai ar advokāta starpniecību. Kā civilprasītājs jūs varat ieskatīties lietas materiālos un saņemt lietas materiālu kopiju, lūgt veikt papildu izmeklēšanas darbības, prasīt kaitējuma kompensāciju, apstrīdēt pieņemtos lēmumus un ar jums ir jāapspriežas un jūs ir jāinformē par vainīgās personas ieslodzījumu.

Kā civilprasītājam kriminālprocesā vai kā aizskartajai personai jums būs tiesības, lai saziņā ar iestādēm jūs pārstāvētu advokāts. Beļģijā izmeklēšana ir konfidenciāla, un jūsu klātbūtne izmeklēšanas darbībās (piemēram, aizdomās turētās personas nopratināšanā) nav iespējama; izņēmums noziedzīga nodarījuma vietas apmeklēšana, lai veiktu tā rekonstrukciju – šajā gadījumā var piedalīties arī civilprasītājs.

Jums nav jāpierāda ne noziedzīga nodarījuma fakts, ne to izdarījušās personas vaina.

Šajā kriminālprocesa stadijā jums nodarītais kaitējums vai zaudējumi nevar tikt atlīdzināti.

Pēc oficiālā ziņojuma pārsūtīšanas prokuratūras dienestam un pēc tam, kad ir sākusies kriminālvajāšana, jūs vairs nevarat apturēt kriminālprocesu. Tas attiecas arī uz gadījumiem, kuros par nodarījumu kriminālvajāšanu var veikt tikai tad, ja par to ir iesniedzis sūdzību cietušais, piemēram, izsekošanas gadījumā.

Kādas ir manas kā liecinieka tiesības?

Izmeklēšanas stadijā jūs droši vien nopratinās kā liecinieku (*getuige/témoin*).

Ja kā liecinieks jūs jūtaties apdraudēts, jums (un jūsu ģimenes locekļiem un radniekiem) noteiktos apstākļos var piemērot šādus liecinieku aizsardzības pasākumus:

- konsultācijas par preventīviem pasākumiem un palīdzību to īstenošanā;
- preventīvas policijas patruļas;
- ienākošo un izejošo tālruņa zvanu ierakstīšanu;
- slepena tālruņa vai mobilā tālruņa numura piešķiršanu ārkārtas zvaniem un aizsargātas numura zīmes piešķiršanu jūsu automašīnai;
- fizisko aizsardzību un
- dzīvesvietas maiņu uz maksimāli 45 dienām.

Ārkārtas situācijās, piemēram, ja esat cietis no noziedzīga nodarījuma vai esat kļuvis par liecinieku noziedzīgam

nodarījumam, ko izdarījusi noziedzīga organizācija, vai ļoti smagam noziegumam, piemēram, nepilngadīgā nolaupīšanai vai slepkavībai, un iepriekš uzskaitītie pasākumi nav pietiekami, lai garantētu jūsu drošību, var veikt īpašus pasākumus. Šie pasākumi ietver

- pārvietošanu uz laiku, kas pārsniedz 45 dienas, un
- identitātes maiņu.

Jūs varat pieprasīt kompensāciju par ceļa un izmitināšanas izdevumiem, kas radušies saistībā ar liecības sniegšanu izmeklēšanas ietvaros. Liecinieki var pieprasīt arī kompensāciju par darba kavējumu, kura apmērs nepārsniedz pusi no darba dienas. Šis izmaksas sedz no valsts budžeta un vēlāk piedzen no apsūdzētā, ja tiesa viņu atzīst par vainīgu.

Ja jums tiek piemērots aizsardzības pasākums vai jūs neatrodieties valstī, jūs var nopratināt ar videokonferences vai telekonferences starpniecību.

Esmu nepilngadīgs. Vai man ir papildu tiesības?

Ja esat jaunāks par 18 gadiem un esat cietis noziedzīgā nodarījumā, jums nopratināšanā ir šādas papildu tiesības:

- tiesības ierasties kopā ar jūsu izraudzītu pieaugušo un
- tiesības uz nopratināšanu īpaši pielāgotā telpā.

Jūsu liecību var fiksēt audio vai video ierakstā, lai jums tā nebūtu vairākkārt jāatkārto. Tādas personas nopratināšanu, kura ir jaunāka par 12 gadiem, var fiksēt video ierakstā, ja persona par to iepriekš ir tikusi informēta. Tādas personas nopratināšanu, kura ir vecāka par 12 gadiem, var fiksēt video ierakstā tikai, ja persona tam ir sniegusi piekrišanu. Nopratināšana notiek īpaši aprīkotās telpās.

Ja esat cietis ar seksuālu vardarbību, prostitūciju vai pornogrāfiju saistītā noziedzīgā nodarījumā, laikposms, pēc kura vairs nav iespējams veikt kriminālvajāšanu, sākas tikai no dienas, kad esat sasniedzis 18 gadu vecumu.

Ja esat nepilngadīgs un esat cietis noziedzīgā nodarījumā, policija jūs nosūtīs uz specializētu centru bērniem, kas cietuši no ļaunprātīgas izmantošanas.

Jūs tiksiet aizsargāts no plašsaziņas līdzekļiem – tas nozīmē, ka tiks aizliegta attēlu, zīmējumu un citu materiālu izplatīšana, kas var atklāt jūsu identitāti.

Kādu informāciju noziedzīga nodarījuma izmeklēšanas laikā varu saņemt no policijas vai cietušo atbalsta organizācijām?

Policija jūs informēs par:

- dienestiem un organizācijām, kur varat meklēt atbalstu;
- procedūrām, kas būs jāievēro pēc tam, kad būsiet sniedzis savu paziņojumu;
- prasībām, kas jāievēro, lai saņemtu kompensāciju par nodarīto kaitējumu.

Šo informāciju var sniegt informatīvu lapu un brošūru veidā vai arī mutiski. Brošūras ir pieejamas trīs oficiālajās valodās ([nīderlandiešu](#), [franču](#) un [vācu](#)). Praksē mutisku informāciju var sniegt arī citās valodās (piemēram, angļu valodā).

Ir svarīgi zināt, ka jūs tiksiet informēts par noteiktiem pavērsieniem jūsu lietā tikai tad, ja reģistrēsieties kā aizskartā puse vai iesniegsiet prasību kā [civilprasītājs kriminālprocesā](#)¹. Minētie pavērsieni ir šādi:

- prokurora lēmums izbeigt kriminālprocesu un šā lēmuma pamatojums;
- prokurora lēmums nodot lietu izmeklēšanas tiesnesim, lai veiktu tiesas izmeklēšanu;
- prokurora lēmums ierosināt pārkāpējam noslēgt izlīgumu vai veikt mediāciju un
- diena, kad jūsu lietu izskatīs tiesā;
- kā aizskartajai pusei vai civilprasītājam kriminālprocesā jums būs tiesības ieskatīties lietas materiālos un iegūt lietas kopiju. Šāds lūgums ir jāadresē prokuratūras dienestam vai izmeklēšanas tiesnesim

izmeklēšanas laikā.

Jūs drīkstat kopēt lietas materiālus, bet tas ir maksas pakalpojums (par vienu kopiju jāmaksā no aptuveni 0,25 eiro līdz 0,50 eiro). Ja lietu izskata zvērināto tiesa (*hof van assisen/cour d'assises*), par kopijām nav jāmaksā.

Vai varu saņemt juridisko palīdzību?

Sākotnējas informācijas saņemšanai varat lūgt "pirmās līnijas" juridisko palīdzību (*juridische eerstelijnsbijstand/aide juridique de première ligne*), kurā advokāti sniedz bezmaksas juridisko palīdzību noteiktās dienās un noteiktā laikā. Ja nepieciešams, viņi jūs varēs nosūtīt uz specializētu dienestu vai organizāciju. Konsultācijas tiek rīkotas tiesu namos, miertiesās (*vredegerecht/justice de paix*), tiesību centros un atsevišķās pašvaldībās u.c. Jūs varat atrast tiesību centru (*justitiehuis/maison de justice*) katrā tiesu apgabalā (to kontaktinformācija ir pieejama [franču](#) un [nīderlandiešu](#) valodā) vai varat sazināties ar kādu no cietušo atbalsta dienestiem.

Lai saņemtu detalizētas juridiskās konsultācijas, juridisko palīdzību un pārstāvību jums nepieciešams vērsties pie advokāta. Atkarībā no jūsu ienākumiem advokāta pakalpojumi var būt pilnībā vai daļēji bez maksas "otrās līnijas" juridiskās palīdzības sistēmas (*juridische tweedelijnsbijstand/aide juridique de deuxième ligne*) ietvaros. Vairākām personu kategorijām, piemēram, nepilngadīgajiem vai personām ar garīgās veselības traucējumiem, konkrētās situācijās vienmēr ir tiesības uz bezmaksas advokāta pakalpojumiem.

"Otrās līnijas" juridiskās palīdzības saņemšanai jums ir jādodas uz juridiskās palīdzības biroju (*bureau voor juridische bijstand/bureau d'aide juridique*) (sīkāka informācija [franču](#) un [nīderlandiešu](#) valodā), kas ir atrodams katrā tiesu namā. Jums būs jāuzrāda dokumenti, kas apliecina, ka piederat kādai no konkrētajām kategorijām vai ka jūsu neto ienākumi ir nelieli. Birojs divu nedēļu laikā lems par to, vai apmierināt jūsu pieteikumu, un nosūtīs jums piešķirtā advokāta kontaktinformāciju. Varat arī lūgt jūsu izvēlētam advokātam, vai viņš nevēlas strādāt, pamatojoties uz "otrās līnijas juridiskās palīdzības" sniegšanas kārtību. Ja advokāts tam piekrīt, viņš sazināsies ar biroju jūsu vārdā, lai panāktu jūsu pieteikuma apmierināšanu.

Ja jūsu rīcībā ir nelieli finanšu līdzekļi, noteiktos apstākļos varat lūgt, lai jūs tiktu atbrīvots no virknes procesuālo izdevumu (piemēram, tiesu izpildītāja izmaksām un lietas materiālu kopēšanas izmaksām), pamatojoties uz juridiskās palīdzības (*rechtsbijstand/assistance judiciaire*) noteikumiem. Lai izmantotu šo palīdzību, jums ir jāiesniedz pieteikums tās krimināltiesas Juridiskās palīdzības birojam, kura izskata lietu. Ja jūs jau esat civilprasītājs kriminālprocesā, jūs varat iesniegt šo pieteikumu rakstveidā vai mutiski attiecīgajai krimināltiesai, kura izskata lietu.

Ir ieteicams uzmanīgi pārbaudīt jūsu apdrošināšanas polises, lai pārliecinātos, vai jums ir juridisko izdevumu apdrošināšana. Sazinieties ar savu apdrošināšanas brokeri.

Kā varu saņemt aizsardzību, ja esmu apdraudēts?

Policija garantēs jūsu drošību, veicot vispārējus drošības pasākumus. Ja jūtaties apdraudēts saistībā ar liecību, ko esat sniedzis vai gatavojaties sniegt, un esat gatavs savu liecību apstiprināt tiesā, Liecinieku aizsardzības komisija (*Getuigenbeschermingscommissie/ Commission de protection des témoins*) var jums nodrošināt papildu aizsardzību. Ja prokurors (standarta izmeklēšanā) vai izmeklēšanas tiesnesis (tiesas izmeklēšanā) uzskatīs, ka jums šie aizsardzības pasākumi ir nepieciešami, viņš nosūtīs pieteikumu Liecinieku aizsardzības komisijai.

Ja esat cietis no izvarošanas vai seksuāla rakstura uzbrukuma, jūs tiksiet aizsargāts no jūsu identitātes izpaušanas plašsaziņas līdzekļos. Jebkāda fotogrāfiju, zīmējumu vai citu tādu dokumentu izplatīšana, ar kuriem var tikt izpausta jūsu identitāte, ir pārkāpums.

Ja esat cietis no vardarbības ģimenē un baidāties atgriezties mājās, policija jums (un jūsu bērniem) sagādās drošu patvērumu.

Jūs varat arī lūgt policijai neiekļaut personas datus oficiālajā ziņojumā, taču jums jāņem vērā, ka policijai ir pienākums pēc pieprasījuma nodot šo informāciju prokuratūras dienestam.

Izmeklēšanas tiesnesis (policijai nav kompetences šajā jomā) var piešķirt jums pilnīgu vai daļēju anonimitāti tikai

ta, ja jūs vai jūsu radnieks var nonākt ļoti bīstamā situācijā saistībā ar liecības sniegšanu. Izmeklēšanas tiesnesis bieži izlemj piešķirt anonimitāti pēc savas iniciatīvas, taču jūs to varat pieprasīt arī pats. Ja izmeklēšanas tiesnesis jūsu lūgumu noraida, lēmums nav pārsūdzams.

Daļēja anonimitāte nozīmē, ka jūsu identitāte netiks atklāta jūsu nopratināšanas oficiālajā protokolā. Tas ir iespējams gan standarta izmeklēšanā, gan tiesas izmeklēšanā.

Pilnīga anonimitāte nozīmē, ka jūsu identitāti patur slepenībā visā kriminālprocesa laikā, un tas iespējams tikai šādos gadījumos:

- ja izmeklēšanas tiesnesis veic tiesas izmeklēšanu;
- ja jūsu aizsardzībai nepietiek ar daļēju anonimitāti;
- ja uzskatāt, ka, sniedzot liecību, jūs apdraudēsiet sevi un jūsu radniekus, un šā iemesla dēļ jūs varētu atteikties liecināt; un
- ja noziedzīgu nodarījumu izdarījusi noziedzīga organizācija vai arī tas ir smags noziegums (piemēram, nepilngadīgas personas nolaupīšana vai slepkavība).

Kādus pakalpojumus un palīdzību varu saņemt noziedzīga nodarījuma izmeklēšanas laikā?

Visiem policijas un tiesu darbiniekiem ir pienākums jums sniegt nepieciešamo informāciju un vajadzības gadījumā nosūtīt jūs uz specializētiem dienestiem. Ir dažādi specializēti dienesti, kas sniedz palīdzību cietušajiem.

Kriminālprocesa laikā un pat pēc kriminālprocesa jūs varat vērsties šādos dienestos:

- policija piedāvā sākotnējo uzņemšanu, praktisku palīdzību un informāciju, palīdz sagatavot oficiālos ziņojumus un nosūta uz attiecīgajiem dienestiem. Ja policijas darbinieks, kas jūs uzklausa, nespēj sniegt visu vajadzīgo atbalstu (piemēram, ārkārtas vai ļoti nopietnā situācijā), vajadzīgo atbalstu var nodrošināt policijas specializētie cietušo atbalsta dienesti (*politionele slachtofferbejegening/assistance policière aux victimes*);
- cietušo uzņemšanas biroji (*slachtofferonthaal/accueil des victimes*) tiesību centrā var sniegt jums specifisku informāciju par jūsu lietu. Katrā tiesu apgabalā ir tiesību centrs (to kontaktinformācija ir pieejama [franču](#) un [nīderlandiešu](#) valodā). Šis dienests var jums sniegt nepieciešamo atbalstu un palīdzību visā procesa laikā. Ja nepieciešams un atkarībā no problēmas, cietušo uzņemšanas biroja darbinieki jūs nosūtīs uz specializētākiem dienestiem. Cietušo uzņemšanas biroja darbinieki var jūs atbalstīt emocionāli smagos brīžos procesa gaitā un palīdzēt piekļūt lietas materiāliem, sniegt palīdzību tiesas sēdes laikā, palīdzēt atgūt dokumentāros pierādījumus vai sniegt atbalstu noziedzīga nodarījuma rekonstrukcijas laikā. Viņi var arī jums palīdzēt sagatavot cietušā paziņojumu par soda piemērošanu.
- cietušo atbalsta dienesti (*diensten slachtofferhulp/services d'assistance aux victimes*) sniedz turpmāku atbalstu noziedzīgā nodarījuma seku pārvarēšanā: tie sniedz emocionālu un psiholoģisku atbalstu, informāciju (par jūsu tiesībām, kaitējuma novēršanu, tiesas sēdi un juridiskās palīdzības pieejamību), kā arī palīdzību saziņā ar dažādām institūcijām (piemēram, apdrošināšanas sabiedrībām, policiju, tiesu iestādēm, advokātiem, slimnīcām u.c.). Parasti jūs uz šiem [dienestiem](#) nosūtīs policija vai tiesu asistenti, taču jūs ar tiem varat sazināties arī pats.

Visi šie pakalpojumi ir pieejami pilnībā bez maksas un ir brīvprātīgi.

Ja esat cietis no cilvēku tirdzniecības, atbalstu var sniegt dažādi privāti specializēti dienesti. Koordināciju un sadarbību starp šiem dienestiem nodrošina [Vienlīdzīgu iespēju nodrošināšanas un rasisma novēršanas centrs \(Centrum voor Gelijkheid van Kansen en voor Racismebestrijding/Centre pour l'Egalité des chances et la lutte contre le racisme\)](#). Ja jums tiks piešķirta aizsardzība kā [cilvēku tirdzniecības upurim](#)², jūs varēsiet izmantot vairākus īpašus noteikumus saistībā ar uzturēšanās un darba atļaujām.

Jūs varat saņemt medicīnisku palīdzību, taču, ja jums nav derīgas veselības apdrošināšanas, jums var nākties par to maksāt pašam, (lai gan jūs varat iekļaut šīs izmaksas savā kompensācijas prasībā). Visu 27 ES dalībvalstu, kā arī Islandes, Lihtenšteinas, Norvēģijas un Šveices iedzīvotāji var izmantot [Eiropas veselības apdrošināšanas karti](#).

Vai iespējams panākt izlīgumu/samierināšanu vai uzsākt mediāciju starp apsūdzēto un mani?

Mediācija ir iespējama visās kriminālprocesa stadijās – policijas izmeklēšanas laikā (mediācija policijā); pašvaldību līmenī (mediācija saistībā ar administratīvajiem sodiem); prokuratūras līmenī, pirms tiek pieņemts lēmums par kriminālvajāšanu (mediācija krimināllietās), un pēc tam, kad prokuratūra ir izlēmusi uzsākt kriminālvajāšanu (atjaunojošā mediācija). Atjaunojošā mediācija ir iespējama arī soda izpildes laikā un pēc tās.

Mediācija ir pieejama saistībā ar visu veidu noziedzīgiem nodarījumiem. Prokuroram, izmeklēšanas tiesnesim un lietu iztiesājošajam tiesnesim ir jūs jāinformē par mediācijas iespējām. Jūs varat arī pats pieprasīt mediāciju.

Mediācija policijas līmenī (*politieusle schadebemiddeling/médiation policière*) tiek piedāvāta mazāk smagu nodarījumu gadījumos (piemēram, grafiiti, maza apmēra zādzības un vandālisms), lai atlīdzinātu zaudējumus. Šā veida mediācija ir pieejama Lēvenes, Mehelenes un Briseles policijas apgabalā. Mediācija notiek, pirms oficiālais ziņojums tiek nosūtīts prokuratūras dienestam. Prokuroru informē par mediācijas rezultātiem un, ja puses ir panākušas vienošanos, lietu parasti izbeidz.

Mediācija saistībā ar [administratīvajiem sodiem](#)³ tiek nodrošināta pirms administratīvā soda uzlikšanas. Mediācija ir obligāta, ja likumpārkāpējs ir jaunāks par 16 gadiem. Mediācijas primārais mērķis ir nodarītā kaitējuma kompensācija, un to veic vietējo iestāžu amatpersonas.

Mediāciju krimināllietās (*bemiddeling in strafzaken/médiation pénale*) var ierosināt prokurors, ja viņš uzskata, ka izdarīts tāds noziedzīgs nodarījums, par kuru maksimālais piemērojamais sods nepārsniedz brīvības atņemšanu uz diviem gadiem. Šā veida mediācija notiek pirms lēmuma pieņemšanas par likumpārkāpēja kriminālvajāšanu, un to veic tiesību centru darbinieki. Kā pārkāpumā cietušo personu jūs galvenokārt interesēs mediācija, kas vērsta uz radītā kaitējuma kompensāciju. Prokurors var ierosināt vienu vai vairākus papildu pasākumus, kas jāveic attiecībā uz pārkāpēju (psiholoģiska ārstēšana vai terapija, apmācība vai darbs sabiedrības labā). Ja tiek panākta vienošanās starp pārkāpēju un cietušo par kaitējuma kompensāciju un ja pārkāpējs ir izpildījis papildu pasākumus, kriminālvajāšana tiks izbeigta (tas nozīmē, ka prokurors vairs nevarēs nodot lietu iztiesāšanai). Ja pārkāpējs nosacījumus neizpildīs, lietu var nodot tiesai. Lai veiktu šāda veida mediāciju, ir nepieciešama jūsu sadarbība, un, ja jūs nepiekrīstiet sadarboties, lieta tiks atgriezta prokuroram, kas no jauna pieņems lēmumu par to, vai veikt kriminālvajāšanu.

Atjaunojošā mediācija (*herstelbemiddeling/médiation réparatrice*) notiek neatkarīgi no kriminālprocesa un neaizstāj to. Tādēļ tiesu iestādes paliek atbildīgas par visiem lēmumiem, kas saistīti ar kriminālvajāšanu, notiesāšanu un soda izpildi. Tomēr tas neliedz jums ierosināt mediāciju jebkurā procesa stadijā – pirms lieta tiek nodota tiesai, kamēr lieta tiek izskatīta tiesā vai pēc tam, kad tiesa ir pasludinājusi spriedumu. Mediāciju var pieprasīt jebkura persona, kuru tieši skar krimināllieta. Tas nozīmē, ka mediāciju var pieprasīt ne tikai cietušais vai vainīgā persona, bet arī, piemēram, partneris, ģimenes loceklis vai radnieks. Ar atjaunojošo mediāciju nodarbojas divas nevalstiskas organizācijas — [Suggnomè](#) Flandrijas reģionā un [Médiant](#)e Valonijas reģionā. Tām ir vietējas nodaļas katrā tiesu apgabalā. Vienošanās, kas panākta atjaunojošās mediācijas rezultātā, ir konfidenciāla, un to nosūta tiesai tikai ar abu pušu piekrišanu. Tiesas spriedumā ir jāiekļauj norāde uz to, ka notikusi atjaunojošā mediācija, taču tiesai nav saistoša panāktā vienošanās.

Mediācija ir pieejama arī jauniešu lietās, un atjaunojošo mediāciju ir iespējams veikt gan prokuratūras, gan jauniešu lietu tiesu līmenī. Konferenci grupā (*herstelgericht groepsoverleg (hergo)/concertation restauratrice en groupe*) var norīkot tikai jauniešu lietu tiesa. Paredzams, ka tiesnesis dos priekšroku mediācijas pasākumam (nevis notiesās nepilngadīgu pārkāpēju), un informēs strīda puses par šo iespēju. Ja atjaunojošās mediācijas pasākuma rezultātā tiek noslēgta vienošanās starp cietušo un pārkāpēju, tiesnesim parasti ir jāapstiprina šī vienošanās. Tiesnesis nedrīkst grozīt vienošanās saturu, bet var atteikties vienošanos atzīt, ja tās saturs nepārprotami apdraud sabiedrības drošību. Mediāciju un konferences grupā organizē vietējās nevalstiskās organizācijas, kas nodarbojas ar palīdzības sniegšanu jauniešiem.

Kā turpināsies manas lietas virzība pēc izmeklēšanas beigām?

Izmeklēšanas beigās pieņemtie lēmumi ir atšķirīgi atkarībā no tā, vai izmeklēšana ir tiesas izmeklēšana vai standarta izmeklēšana.

Standarta izmeklēšanā prokurors var nolemt:

- izbeigt lietu;
- ierosināt izlīgumu (*minnelijke schikking/résolution à l'aimable*) pārkāpējam – ja pārkāpējs piekrit priekšlikumam un kompensē jums nodarīto kaitējumu, lieta tiks izbeigta;
- ierosināt mediāciju krimināllietā (*bemiddeling in strafzaken/médiation dans les affaires pénales*);
- nodot lietu tiesai.

Kā aizskartā puse vai civilprasītājs kriminālprocesā jūs tiksiet informēts par prokurora lēmumu.

Ja notiek tiesas izmeklēšana, izmeklēšanas tiesnesim ir pienākums nosūtīt lietu tiesas pirmstiesas nodaļai (*raadkamer/chambre du conseil*). Tiesas sēde pirmstiesas nodaļā notiek slēgti – preses un sabiedrības pārstāvji nedrīkst piedalīties. Jūs un jūsu advokāts varat piedalīties, bet jūsu radniekiem un draugiem jāpaliek aiz tiesas zāles durvīm. Pirmstiesas nodaļa var pieņemt šādus lēmumus:

- izbeigt lietu, ja tā uzskata, ka nav pietiekamu pierādījumu pret aizdomās turēto;
- nosūtīt lietu izskatīšanai tiesā, ja tā uzskata, ka pierādījumi ir pietiekami, lai pret aizdomās turēto vērstos tiesā;
- nosūtīt nodarījumu izdarījušo personu uz specializētu psihiatrisko slimnīcu, ja viņš ir garīgi slims vai viņam ir būtiski garīga rakstura trūkumi, kas neļauj viņam kontrolēt savu rīcību; šajā gadījumā aizdomās turētais var pieprasīt publisku tiesas sēdi;
- atlikt sprieduma pasludināšanu: pirmstiesas nodaļa var nolemt atlikt sprieduma pasludināšanu tikai, ja pārkāpumu izdarījis persona iepriekš nav notiesāta ar brīvības atņemšanu uz laiku, kas pārsniedz sešus mēnešus; tā noteiks probācijas laikposmu, kas nepārsniegs piecus gadus un kura laikā pārkāpējam būs jāievēro vairāki nosacījumi; ja šajā laikposmā persona izdara citu noziedzīgu nodarījumu, tiesa var nolemt atsākt procesu.

Ja pirmstiesas nodaļa nolemj, ka persona ir jāievieto psihiatriskajā slimnīcā vai ir jāatliek sprieduma pasludināšana, tās spriedumam ir tāds pats statuss kā tās tiesas spriedumam, kurai lieta ir piekritīga pēc būtības, un pirmstiesas nodaļa lems arī par jūsu civilprasību attiecībā uz nodarītā kaitējuma kompensāciju.

Kā aizskartā puse vai [civilprasītājs kriminālprocesā](#)¹ jūs tiksiet informēts par tiesas sēdes datumu. Ja jūsu lieta tiks nosūtīta krimināltiesai, jūs tiksiet arī informēts par tiesas sēdes datumu.

Vai drīkstu iesniegt sūdzību, ja lietu izbeidz bez izskatīšanas tiesā?

Jūs nevarat pārsūdzēt prokurora lēmumu par lietas izbeigšanu. Atkarībā no lietas faktiem un apstākļiem un lietas izbeigšanas iemesliem vēl joprojām var būt iespējams pieprasīt nodarītā kaitējuma kompensāciju krimināltiesās (neatkarīgi no procesa civiltiesās):

- ja nodarījums ir mazāk smags (*contravention/overtreding*) vai vidēja smaguma (*délit/wanbedrijf*), ir iespējams pārkāpēju aicināt uz tiesu tieši. Lai to darītu, jums ir jālūdz tiesu izpildītājam nosūtīt pavēsti pārkāpējam;
- jūs varat arī iesniegt kriminālsūdzību izmeklēšanas tiesnesim un celt prasību kā [civilprasītājs kriminālprocesā](#)¹; tiesnesim šādā gadījumā ir pienākums uzsākt tiesas izmeklēšanu. Lai to darītu, jums ir skaidri jāpaziņo izmeklēšanas tiesnesim, ka ceļat prasību kā civilprasītājs kriminālprocesā. To var darīt gan rakstveidā, gan mutiski. Izmeklēšanas tiesnesis sagatavo oficiālu ziņojumu, ar ko apstiprina jūsu civilprasītāja statusu procesā. Šajā gadījumā izmeklēšanas tiesnesis var jums pieprasīt iemaksāt drošības naudu, lai segtu procesa izdevumus. Šā maksājuma summu nosaka tiesnesis. Jums būtu jāapzinās, ka tiesas pirmstiesas nodaļa var izmeklēšanas beigās nolemt nenosūtīt lietu iztiesāšanai, ja, piemēram, nav pietiekami daudz pierādījumu pret aizdomās turēto. Tiesas sēdē jums būs jāapstiprina jūsu kā civilprasītāja statuss.

Ja pārkāpējs ir nepilngadīgais, jūs nevarat pārkāpēju ne tieši aicināt uz tiesu, ne celt prasību kā civilprasītājs kriminālprocesā.

Kā [civilprasītājs kriminālprocesā](#)¹ jūs varat pārsūdzēt visus pirmstiesas nodaļas lēmumus, tai skaitā lēmumus neveikt aizdomās turētās personas kriminālvajāšanu, apelācijas tiesas apsūdzības nodaļā (*Kamer van inbeschuldigingstelling/Chambre des mises en accusation*). Jūs nav tiesību ne pārsūdzēt apsūdzības nodaļas

lēmumu, ne pašam aicināt pārkāpēju uz tiesu.

Ja pirmstiesas nodaļa lemj par kaitējuma kompensāciju (tas notiek gadījumos, kad pārkāpējs tiek ievietots psihiatriskajā slimnīcā vai ja sprieduma pasludināšana tiek atlikta), jūs varat iesniegt sūdzību par piešķirto kompensāciju, taču ne par pašu spriedumu krimināllietā. Sūdzība ir jāiesniedz tiesas kancelejā 15 dienās (vai trīs dienās, ja likumpārkāpējs atrodas pirmstiesas apcietinājumā). Apelācijas tiesas apsūdzības nodaļa izskatīs jūsu sūdzību par kaitējuma kompensāciju.

Ja kāda iemesla dēļ jūs nepiedalījāties kriminālprocesā, jūs varat celt prasību civiltiesā. Šāda iespēja pastāv arī gadījumā, ja prokuratūra nolemj izbeigt jūsu krimināllietu. Civilprocess civiltiesā tiek uzsākts, nosūtot pavēsti personai, kura ir radījusi kaitējumu, ja vien visas puses nav gatavas brīvprātīgi ierasties tiesā. Ja ir iesaistīts apdrošinātājs (piemēram, saistībā ar satiksmes negadījumu), jūs varat aicināt arī apdrošinātāju. Process civiltiesās būtiski atšķiras no kriminālprocesa. Ja vēlaties celt prasību civiltiesā (*burgerlijke rechtbank/tribunal civil*) (piemēram, ja nebijāt iesaistīts kriminālprocesā vai ja jūsu lieta tika izbeigta), jums jābūt gatavam pierādīt, ka prettiesiskais nodarījums ir ticis veikts. Ja kriminālprocess turpinās, civiltiesai ir jāpārtrauc process, līdz krimināltiesas pasludina spriedumu. Civiltiesai ir saistoši krimināltiesas izdarītie konstatējumi. Prasības celšana civiltiesā arī radīs izmaksas.

Esmu ārvalstnieks. Kā tiek aizsargātas manas tiesības un intereses?

Kā ārvalstniekam jums ir visas iepriekš minētās tiesības. Jums ir arī dažas papildu tiesības, kuru mērķis ir atvieglot jūsu dalību kriminālprocesā.

Ja nerunājat attiecīgās vietas oficiālajā valodā, jums ir tiesības uz bezmaksas tulka pakalpojumiem. Jūs varat uzrakstīt savu liecību pats (vai lūgt policijas amatpersonai pierakstīt liecību jūsu dzimtajā valodā). Ja atrodaties ārpus valsts, prokurors vai izmeklēšanas tiesnesis jūs var nopratināt ar videokonferences vai telekonferences starpniecību.

Ja esat patvēruma meklētājs, jums automātiski ir tiesības uz bezmaksas advokāta palīdzību "otrās līnijas" juridiskās palīdzības sistēmas ietvaros.

Papildinformācija:

- Konstitūcija [nīderlandiešu](#) un [franču valodā](#)
- Tiesu kodekss [nīderlandiešu](#) un [franču valodā](#)
- Kriminālprocesa kodekss [nīderlandiešu](#) un [franču valodā](#)
- 1992. gada 5. augusta Policijas likums [nīderlandiešu](#) un [franču valodā](#)
- 1985. gada 1. augusta Valsts nodrošinātās kompensācijas likums [nīderlandiešu](#) un [franču valodā](#)
- 1964. gada 29. jūnija Likums par spriedumu pasludināšanas atlikšanu, soda izpildes atlikšanu un probāciju [nīderlandiešu valodā](#)
- 2007. gada 4. maija apkārtraksts par apiešanos ar cietušajiem integrētajā policijas dienestā, kas strukturēts divos līmeņos, – [nīderlandiešu valodā](#)
- Ģenerālprokuroru kolēģijas apkārtraksts COL 5/2009 par sūdzības iesniegšanas apliecinājumu izmantošanu, vadlīnijām šo apliecinājumu izsniegšanai un apkārtraksta COL 8/2005 grozījumiem; 2012. gada 20. decembra pārskatītā redakcija
- 2008. gada 26. septembra apkārtraksts par multidisciplināras sadarbības ieviešanu saistībā ar cilvēku tirdzniecības upuriem un/vai personām, kas cietušas no smagām cilvēku kontrabandas formām – [nīderlandiešu valodā](#)
- 2012. gada 12. novembra apkārtraksts COL 16/2012 – Tieslietu ministra, iekšlietu ministra un Ģenerālprokuroru kolēģijas kopīgais apkārtraksts par cietušo uzņemšanu prokuratūras dienestos un tiesās
- 2012. gada 12. novembra apkārtraksts COL 17/2012 – Tieslietu ministra, iekšlietu ministra un Ģenerālprokuroru kolēģijas kopīgais apkārtraksts par cieņpilnu attieksmi pret cilvēku mirstīgajām atliekām, paziņošanu par nāvi, cieņpilnu izvadīšanu un noziedzīga nodarījuma vietas sakopšanu gadījumos, kad ir iesaistītas tiesu iestādes
- 2012. gada 20. decembra apkārtraksts COL 18/2012 – Tieslietu ministra, iekšlietu ministra un Ģenerālprokuroru kolēģijas kopējais apkārtraksts par pagaidu aizliegumu uzturēties dzīvesvietā gadījumā, ja notikusi vardarbība ģimenē

- 2003. gada 18. decembra Karaļa dekrēts par daļējas vai pilna apmēra bezmaksas “otrās līnijas juridiskās palīdzības” piešķiršanas nosacījumiem, spēkā no 2004. gada 1. janvāra – [nīderlandiešu valodā](#)
- 2004. gada 16. maija Karaļa dekrēts par cīņu pret cilvēku tirdzniecību un cilvēku kontrabandu – [nīderlandiešu valodā](#)
- 1999. gada 13. jūnija Karaļa dekrēts par Tieslietu ministrijas Tiesību centru departamenta organizāciju – [nīderlandiešu un franču valodā](#)
- 1950. gada 28. decembra Karaļa dekrēts, ar ko nosaka galvenos noteikumus par juridiskajām izmaksām krimināllietās
- 1998. gada 7. aprīļa sadarbības nolīgums starp valsti un flāmu kopienu par cietušo aprūpi – [nīderlandiešu valodā](#)
- 2009. gada 5. jūnija protokolnolīgums starp valsti, flāmu valodā runājošo kopienu, franču valodā runājošo kopienu, franču valodā runājošo kopienas komiteju un kopienu kopējo komiteju par cietušo aprūpi – [nīderlandiešu un franču valodā](#)
- 2009. gada 5. jūnija protokolnolīgums starp valsti, franču valodā runājošo kopienu un Valonijas reģionu par cietušo aprūpi – [nīderlandiešu un franču valodā](#)
- 2009. gada 5. jūnija sadarbības nolīgums starp valsti un vācu valodā runājošo kopienu par cietušo aprūpi – [nīderlandiešu, franču un vācu valodā](#)

1. Civilprasītājs kriminālprocesā

Jūs varat iesniegt civilprasību krimināltiesā jebkurā kriminālprocesa stadijā, pat ja neesat iesniedzis sūdzību policijā. Papildus parastajām tiesībām, kas piemīt cietušajam, civilprasītāja statuss jums nodrošina arī tiesības:

prasīt kaitējuma kompensāciju; tikt uzklautam tiesā; uz izmaksu atlīdzināšanu procesa noslēgumā; unpieprasīt tulku tiesas procesa laikā; ja jūsu civilprasība tiks atzīta par pieļaujamu un pamatotu, jūs iegūsiet arī vairākas tiesības kriminālprocesā un jums nebūs jāiesniedz pieteikums tikt atzītam par cietušo sodu izpildes tiesā. Jūs varat reģistrēties kā civilprasītājs kriminālprocesā, sniedzot nepārprotamupaziņojumu, ja prokuratūra jau ir uzsākusi procesu. Jūs to varat darīt jebkurā izmeklēšanas un iztiesāšanas stadijā, taču tas vairs nav iespējams pārsūdzības stadijā. Ja pārkāpums ir mazāk smags nodarījums (contravention/overtreding) vai vidēji smags nodarījums (délit/wanbedrijf), varat iesniegt civilprasību izmeklēšanas tiesnesim, kuram pēc tam ir pienākums uzsākt kriminālizmeklēšanu. Jāņem vērā, ka izmeklēšanas noslēgumā pirmstiesas nodaļa vēl joprojām var nolemt, ka nav pietiekamu pierādījumu, lai pret aizdomās turēto personu vērstos tiesā. Ja vēlaties saņemt kompensāciju par nodarīto kaitējumu, jums būs jāpierāda nodarītais kaitējums. Tiesa novērtēs, vai jūsu pieteikums ir pieļaujams, un šo pieteikumu vai nu apmierinās, vai noraidīs. Kā civilprasītājam kriminālprocesā jums ir tiesības vērsties ar šo jautājumu apelācijas tiesas apsūdzības nodaļā, ja kriminālizmeklēšana vēl joprojām turpinās vienu gadu pēc tās sākšanās. Šī iespēja jums ļauj netieši kontrolēt izmeklēšanas progresu.

2. Cilvēku tirdzniecības upuru aizsardzība

Kopš pagājušā gadsimta deviņdesmitajiem gadiem Beļģijā ir sistēma, kas nodrošina cilvēku tirdzniecības upuriem iespēju saņemt pastāvīgā iedzīvotāja statusu. “Cilvēku tirdzniecības upura” statusu ir tiesības iegūt šādām cietušo kategorijām: cilvēku tirdzniecības upuriem (t. i., cilvēku tirdzniecība, kas vērsta uz dažāda veida seksuālu eksploatāciju, eksploatāciju ubagošanai, ekonomisko eksploatāciju, orgānu izņemšanu, piespiešanu izdarīt noziedzīgus nodarījumus); personām, kas cietušas no cilvēku kontrabandas (t. i., nelegālas imigrācijas atbalstīšana peļņas gūšanas nolūkā), ja pastāv atbildību pastiprinoši apstākļi. Cietušajiem, kuri ir pakļauti vardarbībai vai kuru dzīvība ir briesmās, ir tiesības uz šo statusu. Ja jums tiek piešķirts cilvēku tirdzniecības upura statuss, jums ir tiesības izmantot īpašus noteikumus attiecībā uz uzturēšanās atļauju un darba atļauju ar nosacījumu, ka jūs: izbeidzat kontaktus ar personām, kas tiek turētas aizdomās par nodarījumu; pieņemat obligāto palīdzību, ko jums piedāvā akreditēts specializēts centrs, kurš uzņem cilvēku tirdzniecības upurus un sniedz viņiem palīdzību; sadarbojaties ar tiesu iestādēm, sniedzot liecību vai iesniedzot sūdzību.

3. Administratīvie sodi

Administratīvos sodus piemēro vietējās iestādes, un tie nav kriminālsodi. Vietējām iestādēm ir pilnvaras sodīt par noteiktiem mazāk smagiem nodarījumiem un traucējumiem, izmantojot administratīvās sankcijas (naudas sodus, ēku vai telpu slēgšanu vai atļauju vai licenču apturēšanu). Pašvaldība var piemērot šos sodus par tās noteikumu pārkāpumiem, konkrētiem vandalisma veidiem u.c. Saukšana pie atbildības nav tieši atkarīga no prokurora.

■ Lapa atjaunināta: 03/07/2025

Šīs lapas dažādās valodu versijas uztur attiecīgās dalībvalstis. Tulkojumu veic Eiropas Komisijas dienestā. Varbūtējās izmaiņas, ko oriģinālā ieviesušas kompetentās valsts iestādes, iespējams, nav atspoguļotas tulkojumos. Eiropas Komisija neuzņemas nekādas saistības un atbildību par datiem, ko satur šis dokuments, vai informāciju un datiem, uz kuriem šajā dokumentā ir atsauces. Lūdzam skatīt juridisko paziņojumu, lai iepazītos ar autortiesību noteikumiem, ko piemēro dalībvalstī, kas ir atbildīga par šo lapu.